

Arbetsmarknadsutskottets betänkande 2022/23:AU3

Fördjupad uppföljning av arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

I skrivelsen redovisar regeringen en fördjupad uppföljning av arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor.

Utskottet välkomnar den fördjupade uppföljningen och anser att den utgör ett viktigt underlag i det fortsatta arbetet mot mäns våld mot kvinnor. Utskottet betonar också betydelsen av att förbättra och stärka det våldsförebyggande arbetet.

I betänkandet finns ett särskilt yttrande (V).

Behandlade förslag

Skrivelse 2021/22:267 Fördjupad uppföljning av arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

 Ärendet och dess beredning.....4

 Bakgrund4

Utskottets överväganden.....5

 Fördjupad uppföljning av arbetet med att förebygga och bekämpa
 mäns våld mot kvinnor5

Särskilt yttrande.....7

 Fördjupad uppföljning av arbetet med att förebygga och bekämpa
 mäns våld mot kvinnor (V).....7

Bilaga

Förteckning över behandlade förslag.....8

 Skrivelsen.....8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Fördjupad uppföljning av arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor

Riksdagen lägger skrivelse 2021/22:267 till handlingarna.

Stockholm den 10 november 2022

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Magnus Persson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Magnus Persson (SD), Teresa Carvalho (S), Viktor Wärnick (M), Michael Rubbestad (SD), Johanna Haraldsson (S), Saila Quicklund (M), Serkan Köse (S), Ann-Christine From Utterstedt (SD), Paula Holmqvist (S), Arin Karapet (M), Ciczie Weidby (V), Magnus Jacobsson (KD), Jonny Cato (C), Erik Hellsborn (SD), Camilla Mårtensen (L), Annika Hirvonen (MP) och Jim Svensk Larm (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens skrivelse 2021/22:267 Fördjupad uppföljning av arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Inga följdmotioner har väckts med anledning av skrivelsen.

Bakgrund

Det riksdagsbundna målet för den svenska jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv (prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:AU1, rskr. 2008/09:115). Ett av sex jämställdhetspolitiska delmål är att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

I skrivelsen Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid (skr. 2016/17:10) som regeringen överlämnade till riksdagen i november 2016 ingick en tioårig nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor och ett riktat åtgärdsprogram. Strategin gäller för perioden 2017–2026. Det riktade åtgärdsprogrammet gällde för perioden 2017–2020.

Av det åtgärdspaket för att intensifiera arbetet mot mäns våld mot kvinnor som regeringen presenterade i juni 2021 framgår att regeringen vartannat år ska lämna en skrivelse till riksdagen med redovisning av arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Detta åtagande upprepas i regeringens åtgärdsprogram för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor 2021–2023 som presenterades i december 2021.

Jämställdhetsmyndigheten har fått i uppgift enligt sin instruktion att vartannat år redovisa en fördjupad uppföljning av delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Den 22 april 2022 redovisade Jämställdhetsmyndigheten sin rapport Våldsförebyggande satsningar ger resultat (A2022/00656). Denna rapport ligger till grund för skrivelse 2021/22:267 som är den första skrivelsen där regeringen redovisar en fördjupad uppföljning av arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor.

Utskottets överväganden

Fördjupad uppföljning av arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.
Jämför det särskilda yttrandet (V).

Skrivelsen

I skrivelse 2021/22:267 redovisar regeringen en fördjupad uppföljning av arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Regeringen redovisar utvecklingen inom respektive målsättning i den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor (skr. 2016/17:10) utifrån de indikatorer som Jämställdhetsmyndigheten har redovisat i rapporten Våldsförebyggande satsningar ger resultat (A2022/00656). För varje målsättning redogör regeringen även för särskilt centrala åtgärder som har vidtagits under strategiperioden. Uppföljningen omfattar huvudsakligen perioden 2017–2021. I vissa fall redovisas data från tidigare år för att sätta statistiken i ett sammanhang och möjliggöra för en djupare analys. Redovisningen i skrivelsen är tematiskt indelad utifrån följande fem rubriker:

- Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld
- Förbättrad upptäckt av våld och starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn
- Effektivare brottsbekämpning
- Förbättrad kunskap och metodutveckling
- Det regionala arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor.

I ett avslutande avsnitt redovisar regeringen sina övergripande slutsatser och betonar att mäns våld mot kvinnor är ett omfattande samhällsproblem som får stora konsekvenser för de drabbade. Enligt regeringen behövs därför ytterligare och regelbundna uppföljningar för att kunna ge en mer träffsäker bild av utvecklingen på området mäns våld mot kvinnor. Mot bakgrund av Jämställdhetsmyndighetens rapport Våldsförebyggande arbete ger resultat konstaterar regeringen att utvecklingen på hela området mäns våld mot kvinnor är svårbedömd. Utifrån de indikatorer som Jämställdhetsmyndigheten har följt upp konstaterar regeringen dock sammantaget att det syns vissa positiva tendenser under strategiperioden, bl.a. vad gäller återfallsförebyggande insatser och utsatthet för våld. Inom flera indikatorer är utvecklingen dock svår att tolka, skriver regeringen.

Enligt regeringen behövs ytterligare indikatorer för att följa upp utvecklingen av alla områden i den nationella strategin och bedöma i vilken mån ett önskvärt utfall har uppnåtts, särskilt när det gäller det våldsförebyggande arbetet och kunskap och metodutveckling. Enligt regeringens bedömning är det också angeläget att förebyggande metoder och arbetssätt inom området tas fram och utvärderas.

Utskottets ställningstagande

Mäns våld mot kvinnor är en allvarlig form av kvinnoförtryck och måste bekämpas med samhällets fulla kraft. Att stoppa mäns våld mot kvinnor handlar om att bekämpa grova brott, men också om frihet och jämställdhet. En viktig del i arbetet mot mäns våld mot kvinnor är att noga följa upp och bedöma genomförda insatser och politikområdets utveckling. Utskottet välkomnar därför den fördjupade uppföljning av arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor som redovisas i den förra regeringens skrivelse. Uppföljningen utgör enligt utskottet ett viktigt underlag i det fortsatta arbetet på området.

Som tas upp i skrivelsen är det angeläget med fortsatt uppföljning och även viktigt att förebyggande metoder och arbetssätt inom området mäns våld mot kvinnor tas fram och utvärderas. Utskottet vill understryka betydelsen av att ständigt arbeta för att förbättra och stärka det våldsförebyggande arbetet.

Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

Särskilt yttrande

Fördjupad uppföljning av arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor (V)

Ciczie Weidby (V) anför:

Mäns våld mot kvinnor är ett allvarligt samhällsproblem som har förödande och långtgående konsekvenser både för de individer som drabbas och för samhället i stort, i form av mänskligt lidande men även utifrån ett samhälls-ekonomiskt perspektiv.

Det har tillsatts utredningar, genomförts kartläggningar och gjorts satsningar inom flera områden som rör mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, våld mot hbtqi-personer, prostitution och människohandel för sexuella ändamål samt våld i ungas partnerrelationer. Jag välkomnar detta. Samtidigt vill jag understryka att det krävs konsekvens, idoghet, långsiktighet och gemensam kraftsamling i hela samhället för att förändring ska bli möjlig.

Den förra regeringens skrivelse visar på en försiktig förbättring i vissa avseenden. De åtgärder som beskrivs är dock otillräckliga.

Vänsterpartiet väckte under föregående valperiod många konkreta förslag för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Förslagen avsåg såväl helheten som specifika insatser. Förslagen gällde bl.a. initiativ till en ny kvinnofridskommission med uppdrag att utifrån ett helhetsgrepp föreslå åtgärder för att förebygga och motverka mäns våld mot kvinnor och barn, vikten av att garantera kvinnojourernas verksamhet inklusive deras skyddade boenden, långsiktigt stabila ekonomiska lösningar, krav på att tillsätta en särskild utredning om våld mot kvinnor med funktionsnedsättning, behovet av ett avsnitt om våld mot äldre i grundutbildningar för yrkesverksamma som möter äldre, uppdrag till Socialstyrelsen att sammanställa läget för papperslösa kvinnors våldsutsatthet samt uppdrag till Migrationsverket att utvärdera de insatser och utbildningar med fokus på kvinnors våldsutsatthet som myndighetens personal genomgått.

Jag kommer att följa den nya regeringens arbete mot mäns våld mot kvinnor mycket noga, och kommer i andra sammanhang under denna valperiod att återkomma med konkreta förslag inom detta så viktiga politikområde.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2021/22:267 Fördjupad uppföljning av arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor.